

28. oktober 2021

Foodservice er stadig fremtidens fødevaremarked trods Covid19-opbremsning

- *I 2020 stod den private foodservice-sektor såsom restauranter, hoteller og kantiner for 79 pct. af den samlede omsætning i sektoren, mens den offentlige foodservice-sektor som fx køkkener på hospitaler og plejehjem stod for 21 pct.*
- *Foodservicesektoren er blevet meget hårdt ramt af Covid19-pandemien, og har i 2020 mærket et markant fald i omsætningen. Men nedlukningen har samtidig åbnet nye muligheder til at nå forbrugerne, hvor bl.a. take-away har spillet en afgørende rolle for mange af sektorens aktører.*
- *Flere end tidligere har spist take-away minimum én gang inden for de seneste 14 dage. Det er seks ud af ti forbrugere, der inden for de seneste 14 dage har spist take-away minimum én gang, hvilket er vokset med 11 procentpoint siden 2019. Omvendt har lidt flere end hver tredje har spist ude på restaurant eller café de seneste 14 dage, hvilket er et fald på 9 procentpoint siden 2019.*
- *Ifølge internationale kilder forventes foodsektoren først at nå sit tidligere niveau i 2023. Herefter vil foodservice-sektoren fortsætte den positive udvikling, der sås inden Covid19. Sektorens omstillingsparathed og tilpasningsevne til forbrugernes behov er bl.a. det, der fører til de positive forudsigelser.*

Coronapandemien har været et bump på vejen i en ellers positiv udvikling

Foodservice er et interessant marked, der består af både private og offentlige aktører, hvilket betyder, at der er store forskelle mellem markedets aktører. Sektoren har gennem de seneste ti år frem til Covid19-pandemien vækset betydeligt i Danmark. Ifølge Danmarks Statistiks opgørelse over omsætningen i den private del af sektoren, steg denne med næsten 70 pct. fra 2009 til 2019.

Kigger vi på salgets fordeling af føde- og drikkevarer til foodservice stod den private sektor såsom restauranter, hoteller og kantiner på private arbejdspladser i 2020 for 79 pct. af den samlede omsætning i sektoren, mens den offentlige foodservice som fx køkkener på hospitaler, plejehjem og kantiner i offentlige institutioner stod for 21 pct. i 2020.

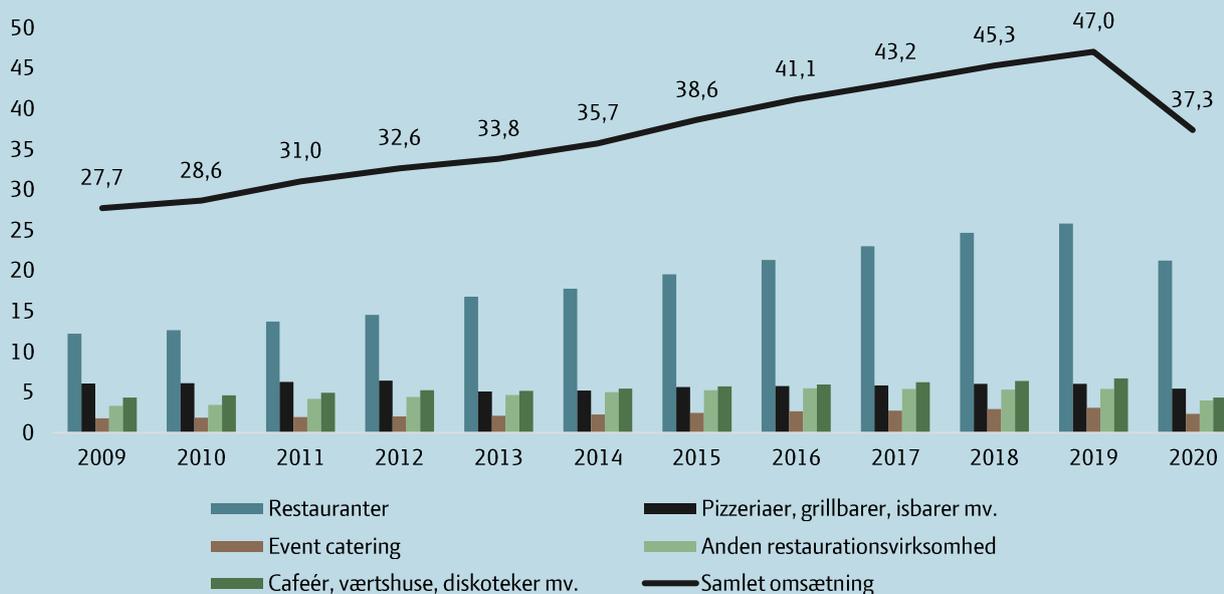
Figur 1: Danmarks Statistiks opgørelse over salg af føde- og drikkevarer til foodservice i 2020 – efter kundegrupper.

Kilde: Danmarks Statistik, Salg af føde- og drikkevarer til foodservice – efter kundegrupper, 2020.

Som følge af Covid19-pandemien har Danmark imidlertid haft flere nationale nedlukninger i 2020 og 2021, hvilket har haft store negative konsekvenser for omsætningen i foodservice-sektoren. Hoteller har oplevet markant fald i antallet af gæster, kantiner i private og offentlige virksomheder har stået tomme som følge af tvungen hjemmearbejde mange steder. Barer, restauranter og caféer har været nødt til at holde lukket for personlig servering og i stedet udelukkende sælge mad og drikke som take-away eller med hjemmelivering. Perioder med åbent for personlig betjening har været ledsaget af krav om mundbind og fysisk afstand imellem de besøgende. Der har samtidig været restriktioner på åbningstider, hvilket særligt har påvirket omsætningen hos barer og natklubber. Ikke overraskende har dette samlet set haft negativ effekt på salget af føde- og drikkevarer til den private foodservice-sektor, der faldt fra 47 mia. kr. i 2019 til 37,3 mia. kr. i 2020.

Figur 2: Danmarks Statistiks opgørelse over omsætningen i den private del af foodservicesektoren, mia. kr.

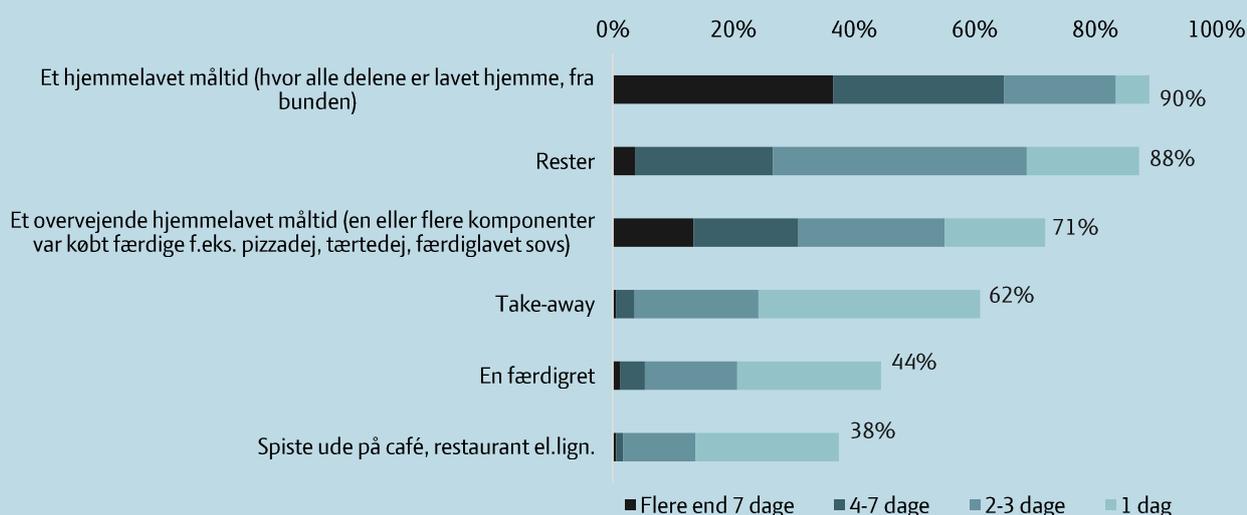
Kilde: Danmarks Statistik, FIKS44, løbende priser. NB: Danmarks Statistik har korrigeret de opgjorte tal for tidligere år.

De omfattende restriktioner har tvunget branchen til at udvikle nye innovative løsninger for at kunne minimere faldet i omsætningen som følge af Covid19-nedlukningen. Bl.a. har take-away-løsninger under pandemien været en livsnødvendig salgskanal for mange af foodservicesektorens aktører. Ifølge Euromonitor International udgjorde take-away omkring 15 pct. af den samlede omsætning i årene fra 2015 til 2019, imens denne andel var 26 pct. i 2020. Dermed erstattede take-away nogle af restaurantbesøgene i 2020, der gik fra at udgøre 80 pct. af salget fra foodservice i 2019 til 66 pct. af salget fra foodservice i 2020.

To ud af tre forbrugere har spist take-away i løbet af de seneste 14 dage

Generelt ses der blandt danskerne en øget interesse for mad af god kvalitet, og her oplever forbrugerne, at mange spisesteder i Danmark bidrager positivt med inspiration, kvalitet og gode madoplevelser. Som følge af Covid19 har flere forbrugere da også fået øjnene op for både take-away- og udbringningsløsninger. Ser vi i den seneste måling gennemført i maj 2021 af Epinion for Landbrug & Fødevarer, er det 62 pct., der inden for de seneste 14 dage har spist take-away minimum én gang.

Figur 3: Prøv at tænke tilbage på de sidste 14 dage. Hvor ofte har du/I spist følgende til aftensmad?

Kilde: Epinion for Landbrug & Fødevarer, maj 2021, n=1061. Udover de 4 ovenstående muligheder kunne respondenterne svare "Slet ikke" eller "Ved ikke".

Sammenligner vi denne andel med en undersøgelse i 2019, hvor vi stillede samme spørgsmål, var det dengang 51 pct., der havde spist take-away minimum 1 gang inden for de seneste 14 dage. Der er således en stigning på hele 11 procent-point i andelen, der inden for de seneste 14 dage har spist take-away minimum én gang.

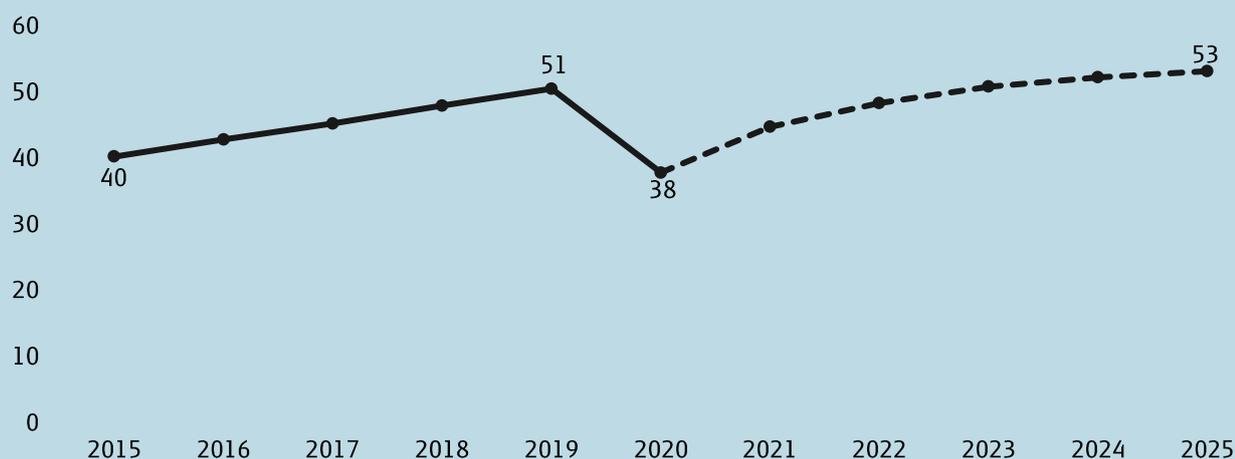
En omvendt udvikling kan vi se for svarmuligheden "Spiste ude på café, restaurant el. lign". I den nye undersøgelse er det 38 pct. blandt danskerne, der har spist ude minimum én gang inden for de seneste 14 dage. Sammenligner vi igen med 2019 var det dengang 47 pct., der inden for de seneste 14 dage havde spist ude på caféer, restauranter el. lign. minimum én gang. Dette fald på 9 procent-point mellem 2019 og 2021 kunne vidne om en effekt af Covid19-pandemien, hvor udespisning i maj 2021 stadig ikke har været helt på det tidligere niveau hos danskerne.

Forventning om fremtidig vækst

Foodservicesektoren er en meget spændende sektor for fødevarer virksomheder. Sektoren oplevede før Covid19 en tiårig vækstperiode, men måtte i løbet af 2020 og 2021 se et markant fald i omsætningen som følge af den tvungne nedlukning under pandemien.

Det danske marked for foodservice ventes at vækste igen i 2021, efterhånden om Covid19-pandemien stilner af i Danmark. Det skyldes blandt andet genåbningen af samfundet og ophævelsen af restriktioner, der har gjort det muligt for foodservice, og særligt den private del, at operere på samme måde som før pandemien, samt fastholde deres take-away- og udbringningsløsninger, som branchen har udviklet. Det anslås dog, at niveauet for udespisning vil være et stykke tid om at finde tidligere niveau for omsætningen. Blandt andet fordi turismen fra udlandet forventes at være længere tid om at vækste igen. Ifølge tal fra Euromonitor forventes sektorens omsætning først i 2023 og 2024 at være på niveau med salget før Covid19-pandemien.

Figur 3: Euromonitors opgørelse over udviklingen frem til 2020 samt den forventet udvikling frem mod 2025 i markedsstørrelsen af den danske private foodservicesektor. Nuværende priser, opgjort i milliarder DKK

Kilde: Euromonitor International 2021, Consumer Foodservice in Denmark, historical/forecast of market sizes, current prices, DKK billions. 2015-2020 is calculated figures, whereas numbers from 2021-2025 is a forecast.

Foodservicesektorens fremtidige comeback skyldes en række vigtige årsager, hvor den vigtigste drivkraft for udviklingen er foodservicesektorens egen evne til at tilpasse sig og løbende følge med forbrugernes ønsker. Under pandemien har branchen været gode til at agere innovativt og finde på løsninger, der har gjort det muligt at minimere skaderne. Dette vidner om sektorens omstillingsparathed og fokus på forbrugernes præferencer, der på sigt også vil bidrage til et stigende salg. Man har i den private del af foodservicesektoren fundet på nye måder at holde forretningen kørende på, hvilket har øget sektorens tilgængelighed, samt udvalg og størrelse. Foodservicesektoren udgør derfor fortsat et attraktivt vækstmarked for fødevarerproducenter.

Kilder til analysen

- Epinion for Landbrug & Fødevarer. Data indsamlet i maj 2021 blandt 1.061 repræsentativt udvalgt danskere ml. 18-80 år.
- Epinion for Landbrug & Fødevarer. Data indsamlet i november 2019 blandt 1.032 repræsentativt udvalgt danskere ml. 18-70 år.
- Epinion for Landbrug & Fødevarer. Data indsamlet i 3.kvartal af 2021 blandt 6.832 repræsentativt udvalgt danskere ml. 18-80 år.
- Danmarks Statistik
 - Rapporten: Salg af økologiske varer til foodservice for 2019
 - Rapporten: Salg af økologiske varer til foodservice for 2020
 - Opgørelse over omsætningen i den private del af foodservicesektoren (FIKS44)
 - Statistikbanken, OEKO8
- Euromonitor International
 - Consumer Foodservice in Denmark 2020
 - Consumer Foodservice in Denmark 2021